

เทศน์เช้า วันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๔๖

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองตากต อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เวลาธรรมชาติ เห็นไหม น้ำท่วม ฝนตกน้ำท่วม ฝนแล้งมันแห้งแล้ง ธรรมชาติ เป็นสภาวะแบบนั้น แล้วคนสมัยโบราณ สมัยพุทธกาล คนเราศึกษาธรรมยังไม่เจริญ ฟ้าว่ำ ดวงอาทิตย์ ภูเขา ไปตื่นตื่นกับสิ่งนั้นไป ภูเขาที่พังที่อาศัยกับสิ่งนั้น สภาวะธรรมชาติ เพราะไม่เข้าใจตามความเป็นจริง

แต่เดี๋ยวนี้วิทยาศาสตร์เจริญมาก เราจะรู้เลยว่ากฎธรรมชาติสภาวะของธรรมชาติ เป็นแบบนี้ เราถึงไม่ตื่นกลัวไปแบบนี้ แต่เวลาอุกกาบาตจะมาชนโลกเราก็ตื่นกลัว ของเราเหมือนกัน ความตื่นกลัวของใจมันจะมีอยู่ตลอดไป สภาวะธรรมชาติเรารู้ตาม ความจริงเป็นสภาวะธรรมชาติ

สภาวะธรรมชาติของใจ ใจก็เป็นสภาวะธรรมชาติอันหนึ่ง สิ่งที่เป็นสภาวะธรรมชาติ อันหนึ่งมันลึกกลับกว่า เพราะสภาวะธรรมชาติเราเห็นด้วยตา เราสัมผัสด้วยความรู้สึกรู้ของ เรา สภาวะธรรมชาติเป็นอย่างนั้น นักวิทยาศาสตร์พยายามจะคิดนะ คิดกันต่างๆ การ ก่อสร้างต่างๆ จะให้มันมั่นคงถาวร แต่เวลาเกิดวาทภัยเกิดสิ่งต่างๆ ขึ้นไป มันก็ต้อง เป็นไปตามสภาวะของเขา ถ้ามันทนได้มันก็ทนได้ ทนไม่ได้มันก็ต้องแปรสภาพไป สิ่ง นั้นมันเป็นกฎ เห็นไหม

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกเลย โลกนี้เป็นอนิจจัง สรรพสิ่งโลกนี้แปร สภาพไปตลอดเวลา สภาวะธรรมชาติเกาะเกี่ยวพึ่งพาอาศัยกันเพื่อซับสมไป สิ่งนั้นทำให้เกิดสภาวะของใจ ใจนี้เกิดขึ้นมาจากสัตว์ สัตว์โลก คุณิตี คุณอย่างการประมงลิ สัตว์โลกเขา ออกเป็นก็ล้านก็แสนล้านๆ ตัว นั้นนะชีวิตของสัตว์ก็เป็นสภาวะแบบนั้น

แต่ชีวิตของคน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็เป็นคน ตรัสรู้ขึ้นมาด้วย สภาวะของความเป็นคน แต่ความเป็นคนท่านสร้างสมบารมีมามหาศาล การสร้างสม บารมีมหาศาลคือการสละออก การเปิดใจให้กว้าง ถ้าเปิดใจให้กว้างขนาดไหน ความ

ศึกษาของใจ ใจกว้างขนาดไหนใจจะรับรู้สิ่งต่างๆ ออกไป ความรับรู้สิ่งต่างๆ การสะสม มาแต่ละภพแต่ละชาตินั้น คือการสะสมให้ใจดวงนั้นตื้นขึ้นมา สิ่งที่ตื้นขึ้นมาให้เห็น สภาวะธรรมชาติของใจใจ

เราไม่เข้าใจสภาวะธรรมชาติของใจ เราถึงว่าเกิดมาแล้วก็ชาติหนึ่ง เสร็จแล้วเรา ตายไปแล้วมันก็ไม่มีสิ่งใด ถ้าไม่มีสิ่งใดไปทำไมคนเราจริตนิสัยไม่เหมือนกัน ความคิด ของคนไม่เหมือนกัน สิ่งต่างๆ ไม่เหมือนกัน เวียนไปตามแต่วิญญูะ สิ่งที่เกิดขึ้นมาจาก พรหม จากเทวดา ตายแล้วเกิดมาเป็นมนุษย์ เขามีอำนาจของเขา เขามีศักยภาพของใจของเขา เขามีสิ่งนั้น ถ้าใช้ในทางที่ถูกเขาจะเป็นสิ่งที่เป็นคุณงามความดีมาก

ถ้าใช้ในทางที่ผิด นี่ถ้าศักยภาพนั้นมาใช้ในทางที่ผิดละ ศักยภาพนั้นใช้ทางที่ผิด เพราะธรรมชาติของใจคือกิเลสส่วนหนึ่งมันอยู่ในใจนั้น ธรรมชาติสิ่งนั้นมีการ ขับเคลื่อนไป สิ่งต่างๆ เห็นไหม ไฟ ไฟจะมีประโยชน์มากถ้าเราใช้ในทางที่ถูกต้อง แต่ ไฟเวลาเผาผลาญบ้านเรือนเวลาไฟไหม้ มันเผาเมืองทั้งเมือง เผาป่าทั้งป่าอดวายไปหมดเลย เพราะควบคุมสิ่งนั้นไม่ได้

ธรรมชาติของกิเลสก็เหมือนกัน ถ้าเราเปลี่ยนจากความเห็นของมันเป็นมรรค สิ่ง ที่ว่าความเป็นมรรคคือการค้นคว้าการหาทางออก ถ้าจิตนี้หาทางออกได้ ธรรมชาติของ ใจจะเกิดสภาวะแบบนั้น สัพเพ ธัมมา อนัตตา สภาวะเหตุนี้มันเป็นธรรมชาติอันหนึ่ง แต่ ธรรมชาติอันนี้มันควบคุมได้ด้วยความคิด ด้วยสติ ด้วยสมาธิ ถ้ามีสติมีสมาธิ ย้อนกลับเข้ามาแล้วจะควบคุมธรรมชาติอันนี้ แล้วเอาธรรมชาติอันนี้ก้าวเดินเข้าไปใน หัวใจของเรา ก้าวเดินเข้าไปในใจของเราเพราะใจนี้มันไม่เคยตาย

สภาวะธรรมชาติที่เป็นวัตถุนี่แปรสภาพตลอดไป แล้วมันเจริญรุ่งเรือง มัน เสื่อมสภาพไปแล้วแต่กาลเวลาของแต่ละยุคสมัย ยุคสมัยหนึ่งการเจริญและการเสื่อมไป มันเป็นสมัยของสมัยสิ่งสมัยไป แล้วกรรมสภาวะของกรรมทำให้คนไปเกิดในสภาวะ ความเจริญรุ่งเรืองของสมัยนั้น นั่นคนมีบุญ คนที่มีบาปอยู่นะ มันก็ไปเกิดในสภาวะที่ว่ ตกต่ำ สิ่งที่ตกต่ำนั้นนั่นนะสภาวะธรรมไปเกิดมันสภาวะกรรมด้วย กรรมอันหนึ่งเป็น สภาวะธรรมชาติของใจ

แต่ความเสื่อมความเจริญของโลก เป็นสภาวะของโลกของธรรมชาติภายนอก
ธรรมชาติของวัตถุเป็นส่วนหนึ่ง ธรรมชาติของใจเป็นส่วนหนึ่ง แต่สิ่งที่เป็นวัตถุนั้นมัน
เป็นสิ่งที่ไม่มีชีวิต มันแปรสภาพไป มันถึงว่าเป็นสภาพตามแต่วิภวณะอย่างนั้น แต่ผู้ที่รับรู้
คือหัวใจ หัวใจรับรู้สภาวะธรรมชาติอันนั้นอันหนึ่ง แล้วหัวใจรับรู้ธรรมชาติอันความเป็น
จริงคือร่างกายอันหนึ่ง

ความสภาวะเป็นร่างกายเวลาเกิดขึ้นมา เกิดขึ้นมาแล้วเราได้ร่างกายของมนุษย์
ขึ้นมา มันเจริญเติบโตขึ้นมา แล้วมันเสื่อมสภาพไป เราก็ปล่อยๆ ไป ปล่อยไปตาม
ธรรมชาติว่าสิ่งนี้ควบคุมไม่ได้ เพราะวิทยาศาสตร์พิสูจน์แล้วว่าเซลล์ต่างๆ มันเกิดขึ้นมา
มันเจริญงอกงามขึ้นมาแล้วมันต้องแก่ตัวไป มันต้องทำลายตัวมันเอง ถึงที่สุดมันต้องเป็น
ธรรมชาติอย่างนั้น นั่นวิทยาศาสตร์พิจารณาอย่างนั้น แต่ไม่เห็นตามความเป็นจริง

ถ้าเห็นตามความเป็นจริงสภาวะของธรรม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก
ว่าพยายามทำใจให้สงบเข้ามา ให้เห็นสภาวะตามความเป็นจริงของไม่มีความไม่เป็นมิติ
สิ่งที่ไม่เป็นมิติมันเป็นสมมติกลาง สมมติกลาง ทำไมเทวดา ทำไมอินทร์พรหมมาฟัง
ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทำไมตรัสรู้ ทำไมสิ้นกิเลสเป็นพระอรหันต์
ขึ้นมาได้ เพราะอะไร เพราะเขาก็ทำคุณธรรมชาติของใจ

ธรรมชาติของใจรับรู้ ธรรมชาติของกายมีความสุขอยู่ เป็นเทวดาก็จริงอยู่ เป็น
พรหมก็จริงอยู่มีความสุขอยู่อย่างนั้น ความสุขของเขาแต่มันเป็นอนิจจัง มันหมดวาระ
ของมัน สิ่งทั้งหมดวาระมันต้องแปรสภาพไป สิ่งที่พลัดพรากมันเป็นทุกข์ทั้งหมด ถึงจะมี
ความสุขส่วนหนึ่ง สุขที่ว่าเราอยู่ในสภาวะแบบนั้นมีความสุข แต่เวลาถึงที่สุดแล้วนี้
ความสุขนั้นไม่คงที่ มันแปรสภาพ มันต้องเปลี่ยนไปมันเป็นกฏอนิจจัง มันต้องหมุนไป
ตามแต่วาระของเขา กาลเวลาของเขา การพลัดพรากอันนั้นก็เป็นที่ทุกข์ สิ่งที่เป็นทุกข์อัน
ละเอียดจะสุขขนาดไหนมันก็มีทุกข์เจือไปตลอด

ความสุขเกิดขึ้นมาจากสถานะที่เราสร้างบุญกุศล สิ่งบุญกุศลมีความสุข และ
ความสุขอันนี้เราเกิดขึ้นมามีความสุข ไม่เหมือนกับคนทุกข์คนยาก คนทุกข์คนยากคน
ทุกข์คนเข็ญใจขนาดไหน แต่สภาวะของธรรมเสมอกัน สิ่งที่มีหัวใจ สิ่งหัวใจสัมผัส
ความรู้สึกลึกต่างๆ สิ่งความรู้สึกลึกอันนี้ย้อนกลับมาได้ อันนี้มรรคจิตเกิดตรงนี้ใจ มรรค

จิตคือมรรคของจิต จิตที่เป็นมรรคเป็นโลกุตตระ สิ่งที่เป็นโลกุตตระจะเกิดขึ้นมาจาก
สภาวะของใจ ใจเกิดขึ้นมาแล้วดูสภาวะอย่างนี้มันเป็นธรรมชาติส่งออก สิ่งที่ส่งออกรับรู้
ต่างๆ จะรู้ชาติ รู้ความเกิด รู้อดีตชาติ รู้ความเกิดต่างๆ รู้ขนาดไหนมันส่งออกไปรับรู้สิ่ง
ต่างๆ

เปลือกของผลไม้ ถ้าเปลือกของผลไม้ เรากินเปลือกของผลไม้ไม่ได้หรอก เรา
ต้องกินเนื้อของผลไม้ แต่เปลือกผลไม้รักษาผลไม้ไว้ อากาของขันธุ์ อากาของ
ความรู้สึกรักษาตัวใจของใจไว้ ใจไม่ใช่ขันธุ์ ขันธุ์ไม่ใช่ใจ สิ่งอันนี้อาศัยเกี่ยวเนื่องกันมา
ขันธุ์นี้ยึดมั่นถือมั่นถึงเกิดเป็นอารมณ์ สิ่งที่เป็นอารมณ์เป็นเปลือกของผลไม้ แล้วเราก็
เสวยกันแต่เปลือกของผลไม้ เราว่าสิ่งนั้นเป็นความจริง โลกียะเป็นแบบนั้น มันส่งออก
มารับรู้สิ่งนี้แล้วก็ย้อนออกไปข้างนอก เป็นเรื่องของวิญญูะเป็นเรื่องของธรรมชาติ
อันหนึ่ง

ธรรมชาติของจิตเกิดดับตลอดเวลา แต่การเกิดดับนี้เราก็ออยู่กับมัน โดยความรู้สึก
ความคิดเกิดขึ้นมันมาจากไหน ความทุกข์เกิดขึ้นมาจากไหน ความสุขเกิดขึ้นเกิดจาก
ความพอใจของใจ ใจพอใจ เราซื้อสิ่งต่างๆ อามิสเราซื้อสิ่งของแสวงหาสิ่งต่างๆ ถ้าสมใจ
มันๆ จะมีความสุขชั่วคราว ความสุขเพราะเราสนองตัณหา ตัณหาความทะยานอยากไม่มี
วันพอ เราสนองตัณหาขนาดไหน มันจะเพิ่มมากขึ้น ความต้องการจะเพิ่มมากขึ้น ถ้า
ความต้องการเพิ่มมากขึ้น แล้วถ้าคนมีบุญนะ สิ่งนั้นหามาได้เงินทองนี้มากมายมหาศาล
แต่หัวใจก็ทุกข์ เพราะว่าสิ่งนี้มันสนองตัณหา มันไม่มีวันพอ ใจ แสวงหาทั้งโลกมันก็ไม่
มีวันพอ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงบอกต้องพยายามชักออก ต้องทำความสงบ
ของใจ ถ้าใจสงบเข้ามามันย้อนกลับมา สิ่งนี้เป็นปัจจัย ปัจจัย ๔ ขาดไม่ได้ มนุษย์เราเกิด
มาต้องใช้ปัจจัย ๔ ปัจจัย ๔ นี้เครื่องอาศัย หามาขนาดไหนเราก็ใช้แค่อ้อมเดียว คนจะมั่งมี
ศรีสุขขนาดไหนก็แค่อ้อมเดียว การใช้จ่ายก็แค่อ้อมเดียวพอความเป็นไป แต่มัน
ต้องการสิ่งที่ว่ามันมีให้ค่าไฉน ถ้าเราให้ค่าสิ่งใดสิ่งนั้นก็มิประโยชน์ สิ่งนั้นก็เป็นการ
พอใจ สิ่งนั้นเป็นความแสวงหา แล้วพยายามแสวงหาสิ่งนั้นขึ้นมา มันเป็นความทุกข์
คือแสวงหา

เวลาพระบวชขึ้นมา เวลาฉันข้าวฉันวันละมื้อเดียว ฉันเพื่อดำรงธาตุขันธ์ แต่โลก
กินเพื่อกาม กินเพื่อเกียรติ เกียรตินี้มันต้องพยายามส่งเสริมมาก แล้วกินเพื่อดำรงชีวิต เขา
กินบำรุงบำเรอใจถึง ๓ ประการ แต่ผู้ที่เห็นภัยกินเพื่อดำรงชีวิต ดำรงชีวิตไว้เพื่อพยายาม
ย้อนกลับเข้ามาให้เห็นธรรมชาติของจิต ถ้าเห็นธรรมชาติของจิต นี้พ้นทุกข์ได้ จะพ้น
ทุกข์ได้เมื่อจิตมันเข้าใจตามสภาวะความเป็นจริง

สิ่งที่เห็นธรรมชาติเราจะพึงพาอาศัยเราจะควบคุมมัน จะต้องตายเปล่า ถ้าเราจะ
ควบคุมธรรมชาติ เวลาเกิดขึ้นมานี้มันซ่าซากนะ น้ำท่วมแล้วท่วมอีกทุกปี ถ้าน้ำท่วม
ท่วมซ้ำท่วมซากมีแต่ความทุกข์เร่าร้อน มันจะเป็นสภาวะแบบนั้น แล้วเอาชนะมันไม่ได้
ถ้าปีไหนน้ำไม่มีมันแห้งแล้งก็ต้องการลิ่งนั้นมา มันเวียนไปนะ เวลาดูซ้าๆ ซากๆ อยู่
อย่างนั้นสภาวะธรรม แล้วมันก็มีความเชื่อมความเจริญของมันตามสภาวะแบบนั้น ไม่มี
วันชนะมันได้ สภาวะธรรมชาติต้องเป็นแบบนั้นตลอดไป

แต่หัวใจนี้เอาชนะมันได้ ถึงที่สุดถ้าทำนี้ ถ้ามรรคจิตเกิดขึ้นมามันจะย้อนกลับเข้า
มาทำลายสิ่งที่ว่าค้นหาความทะยานอยาก ทำลายสิ่งนั้นทั้งหมด ธรรมชาติอันนี้เหนือ
ธรรม สภาวะธรรมชาติเรารู้สภาวะธรรมอันหนึ่ง แล้วเราก็ต้องเกี่ยวเนื่องอาศัยกันไป
แต่สภาวะธรรมอันนี้เวลามันทำลายกันแล้ว ปัจจัยการ ไอสไตน์เขาบอกว่า ปริมาณเวลา
มันระเบิดๆ ขึ้นมาได้อย่างไร เขาว่าทฤษฎีปฏิสัมพันธ์ของเขา มันสัมพันธ์กันไป แต่ถึง
จุดระเบิดแล้วมันระเบิดอย่างไร นักวิทยาศาสตร์เขาไม่เข้าใจสภาวะแบบนั้น สภาวะที่จุด
มันระเบิด อันนี้เป็นทฤษฎีเป็นธรรมชาติส่วนหนึ่ง เพราะเป็นเรื่องนิวเคลียร์ เป็นเรื่อง
ของทฤษฎีสัมพัทธ์

แต่ธรรมชาติของจิตมันสภาวะแบบนั้น แต่มันมีธาตุรู้ มันมีความรู้สึกภายใน
ทฤษฎีสัมพัทธ์ครั้งสุดท้าย อวิชชาปจฺจยา สงฺขารา สงฺขาราปจฺจยา วิญญฺาณํ แล้วมัน
ย้อนกลับเข้าไป มรรคจิตเกิดขึ้นมาแล้วมันทำลายตัวมันเอง นิพพาน ๑ เหนือธรรมชาติ
ทั้งหมด วางกฎสิ่งธรรมชาติไว้ทั้งหมด ใจรู้ทั้งหมดแล้วไม่มี ความเกาะเกี่ยวสิ่งนั้นเข้าถึง
ไม่ได้ มันเป็นความมหัศจรรย์ใจ สิ่งที่มีมหัศจรรย์นี้ธรรมชาติ ธรรมชาติของสภาวะเป็นไป
เราอาศัยเราเกี่ยวคู่กัน จะว่าไม่เป็นประโยชน์มันเป็นประโยชน์ในสถานะถึงว่าเรา
ดำรงชีวิตตามสภาวะที่เจอ แต่มันไม่เป็นสิ่งที่เป็นความจริง มันแปรสภาพ มัน
เคลื่อนไหวไปตลอดเวลา

แต่ถ้าเป็นสภาวะธรรมความเป็นจริง จบสิ้นกระบวนการจะไม่ต้องเกิดต้องตาย แล้วรู้อยู่ในตัวเองนะ ถ้าสิ่งนั้นไม่มี องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาแสดงธรรม สิ่ง ที่แสดงธรรมออกมาจากไหน ออกมาจากใจดวงที่ว่าไม่มีนั่นไง ไม่มีแล้วเอาอะไรแสดง ออกมา เอาสภาวะขั้นที่มันอยู่แสดงออกมา สมมุติยังมีอยู่แสดงออกมา เวลาหลวงปู่มั่น ตรีสุวัตรธรรมขึ้นมา เห็นธรรมขึ้นมา พระอรหันต์ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามา สาธุการ หลวงปู่มั่นถึงเพราะเริ่มใหม่ๆ มาได้อย่างไร พระอรหันต์มันต้องไม่มี พระ อรหันต์ต้องสิ้นไป สูญสิ้นในความรู้สึกของเรา เพราะความคิดของเราเป็นความคิดโลก สิ่ง ที่สูญสิ้นคือความไม่มี นี่สภาวะของกิเลส สภาวะแบบธรรมธรรมชาติต้องมีสสารต้อง จับต้องได้

แต่สภาวะธรรมตามความเป็นจริงมันสูญสิ้น สูญสิ้นสมมุติใจ แต่วิมุติมันมีอันนั้น แล้วสื่อความหมายออกมา มโนสัญเจตนาหาร อาหารของสิ่งที่ว่าสัมผัสโดยประจักษ์ผ่านมา โดยมโน สิ่ง ที่มโน มนสมุณีปี นิพพิณฑติ แม่แต่มโน แม่แต่กวางสวะ แม่แต่ภพของใจ ยัง ต้องทำลายมัน มนสมุณีปี นิพพิณฑติ หมายถึงเบื้องหน้าในสภาวะของใจนั้น แล้วทำลายใจ นั้นรวมไปหมด แต่เวลา เห็นไหม มโนสัญเจตนาหาร สิ่งนี้มันเป็นช่องทางๆ สื่อออกมา จากสิ่งที่ เป็นวิมุติ ผ่านตรงนี้เข้ามามันสื่อเป็นสมมุติ สื่อมาสาธุการกับสิ่งที่ เป็นธรรมชาติ ที่หม่นเวียนอยู่ มันมีอยู่ มันสื่อกันได้ สื่อกันได้เหมือนใจที่สูงส่งที่สื่อกันได้

จะสื่อกันไม่ได้แบบพวกเรา พวกเราจิตปกติจิตของปุถุชน แล้วเราก็เรียกร้องนะ ถ้าไม่เห็นเราจะไม่เชื่อ ถ้าไม่พบสิ่งนั้นเราจะไม่ต้องการ กิเลสมันเบียดเบียนตัวเอง มัน เบียดเบียนให้เราไม่เชื่อมั่น ให้เราไม่เชื่อเรื่องธรรม ให้เราไม่เชื่อแล้วเราก็ล้มลุก คลุกคลาน เราต่างหากผู้ที่ประพฤติปฏิบัตินี้เป็นยอดของคน เป็นนักวิทยาศาสตร์ที่ มหัศจรรย์มาก คั่นคว่าในห้องทดลองในกายหน้าคืบกว้างศอกนี้ สิ่งนี้มันมีหัวใจอยู่ คั่นคว่าสิ่งนี้ นักวิทยาศาสตร์นี่จะเป็นผู้ที่ชนะธรรมชาติทั้งหมด

นักวิทยาศาสตร์ที่วิเคราะห์วิจัยในห้องวิทยาศาสตร์ เขาจะต้องเป็นสัตว์โลก เขา จะต้องเกิดต้องตาย ถ้าเขายังยึดมั่นถือมั่นเขาก็ต้องเกิดเข้ามาเป็นนักวิทยาศาสตร์ซ้ำแล้ว ซ้ำเล่า เหมือนกับโตเทยพราหมณ์ติดสภาวะของเงินสะสมไว้ ซ่อนสมเงินไว้ เสร็จแล้ว เวลาเกิดขึ้นมาก็เป็นสุนัขมาเฝ้ากองเงินกองทองนั้น เพราะมันข้องใจกับสิ่งนั้น

นี่ก็เหมือนกัน การเกิดซบเกิดซ้อนขึ้นมา นั่นนะจิตมันตกผลึกมาในหัวใจ การ
คิดค้นของเขามันก็เป็นคิดค้นของเขา นักวิทยาศาสตร์ที่มีชื่อเสียงของโลก มันก็เกาะ
เกี่ยวกับโลก นักวิทยาศาสตร์ที่ค้นตัวเอง บุคคลนั้นใจของตัวเอง นักวิทยาศาสตร์นี้จะพัน
ออกไปจากโลก แล้วจะต้องมีธรรมชาติในใจอันสมบูรณ์นั้น เอวัง